

Táti Walzer

2004. augusztus havában

KÖZÉLETI LAPJA

XV. Évf 4. szám

A TÁTI CSATA UTÁN EURÓPA IS FELLÉLEGZETT

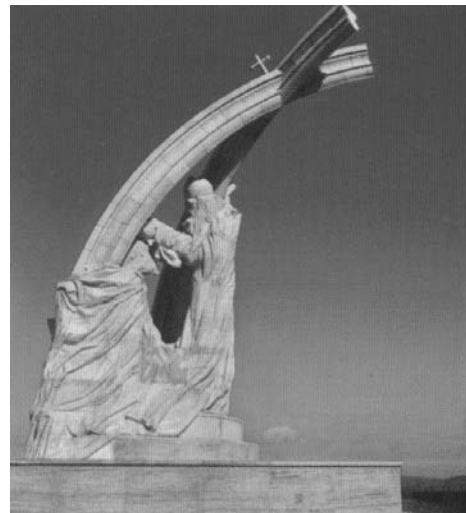
Augusztus 15-e a Boldogságos Szűz Mária mennybevételének és megdicsőülésének emléknapja. Ezekben a napokban mi tátiak az 1685 augusztus derekán vívott táti csatáról is megemlékezünk. A táti csatával kezdődött el a török elleni csapások utolsó nagy sorozata Magyarországon. Elmondhatjuk, hogy az egész ország, sőt egész Európa szempontjából fontos eseményről van szó. A küzdelem Esztergom váráért folyt. A 45 000 főt számláló német-, olasz-, lengyel- valamint kisebb számban magyar katonákból álló sereg fényes győzelmet aratott a 60 000-es török sereg fölött, s ezzel megnyílt az út Buda felé. A csata döntő fordulata augusztus 15-én történt, melynek estéjén a főlészabító erők visszavonulást színlelve, kicsalták a törököt védett helyzetéből. Az augusztus 16-án reggel, váratlanul leereszkedett sűrű ködben, a nyomulni készülő török csapatok nem vették észre az előttük fél ágyúlövésnyi távolságban hadrendbe állt szövetséges alakulatokat. Hamarosan fölszállt a köd, s a harc megkezdődött, de immár teljesen új alapállásban. A törököt már nem védte az akkoriban még nagy kiterjedésű és rendkívül ingoványos táti mocsár, mivel az éj leple alatt elbizakodottan átkeltek azon. Ráadásul tüzeink is sorozatosan célt tévesztettek. Kemény, de nem túl hosszú küzdelem után a törökök vereséget szenvedtek. A szövetséges csapatok győzelmét Európa szerte megünnepelték.

Mint tudjuk, az egész Európát lerohanani készülő török hadsereget Bécsben tartóztatták föl 1683-ban. Innentől kezdve az addig rettegett Török Birodalom a megszállt területek fokozatos visszaadására kényszerült. A táti csatának máig szóló bátorító üzenete van.

A Táti Walzer tavaly nyárvégi számában részletesen olvashattak a táti csata történetéről.

Szent István öröksége

A ma ismerős európai népek a XI. században ugranak ki a történelem színpadára, köztük a magyar is. Szent Istvánnak nem csak a kardja suhan, hanem dicsőséges Szent Jobbja is adja a fényt, mutatja az utat. Ennek a Szent Jobbnak, míg magyar él ezen a földön, nem szűnő időszerúsége van és lesz. Akinek nem porladó kezét, Szent Jobbját ünnepélyesen körbehordozzuk nemzeti ünnepünkön, augusztus 20-án, az a Szent István király állította népünket a történelem útjára. Szent István a maga nagy politikai lángelméjével és világos történelmi kötelességtudatával, minden téren mélyreható hatalmas átalakulást kezdeményezett: a pogányság helyébe a kereszténységet, a törzsszerkezet lazasága helyébe a nemzeti egységet, az Európa-ijesztgetés, a nyugati városok és kolostorok le-lecsapó villám szerepe helyébe az európai-testvérközösséget. Az embereknek Isten előtt való egyenlőségét ő hirdeti: ledönti a korlátot az úr és szolga között, mert mindegyiknek halhatatlan lelke van. A magyar törvénykönyvbe 1000 év alatt rengeteg törvényt iktattak be, de mélyebbet, bölcsébbet senki önála. "Semmi föl nem emel, hanem az alázatosság, és semmi úgy meg nem aláz, mint a kevélység és a gyűlölet." A magyar jövődőt semmitől úgy nem félti, mint a gyűlölködő szolganéptől és a fennhéjázó főembertől. Szent István jobbja tanította meg népünket imádságra, föld- és kertművelésre, iparra. Kemény volt ez a kéz, de éjszaka vitte a kenyeret köpenye alatt a szegényeknek, mint kenyéradó édesatyja. Nem támadott, de a magyar terület- és jogállományt vasakarattal védelmezte Nyugat hatalmaival szemben. Szent István gondolatai nem idejétmúlt poros emlékek, melyekről egyszer évente leverjük a múlt porát. Annnyira egyek a hittel és erkölcsi törvénnyel, hogy azok állandó érvényesülése a nemzet életigénye. 1000-1526 között ragyogó magyar világot teremtettek. Bent virágzó, kint hatalmas és szabad volt a magyar, bizton állott sérhetetlen joga alatt. Virágos kert vala híres

István király megkoronázását ábrázoló szoboregyüttes az esztergomi várhegyen (Melocco Miklós szobrászművész alkotása, készült 2001-ben)

Pannónia. A tatár és törökvész után gyógyír volt a Szent István örökség, ma sem mellőzhetjük. Régi axióma: "Ha ország és intézmény valami által kialakult és nagygyá lett, nyavalyájában gyógyír volt, válságos időkben mindent megelőzően hozzá kell fordulnunk."...

...1038 augusztus 15-én Szent István bevittette szobájába a Szent Koronát, összehívta az ország nagyjait és előkelőségeit és jelenlétükben, beleegyezésükkel följárlotta a Szent Koronát és vele a magyar földet a Szűzanyának. Ő tudta, hogy itt a viharok között, a Kárpát-medencében emberekben nincs segítség, és így az Istenanyát kérte fel a magyar nemzet védőőrszónyának. A felajánlás napján, augusztus 15-én, Szent István átadta lelkét Teremtőjének.

A boldogságos Szűz Mária a Magyarok Nagyasszonya. Ez nem egyszerű ájtatos kijelentés. Ez egy hivatalos, közjogi kijelentés.

(részletek Mindszenty József bíboros beszédeiből)

Tát – első királyunk kedvelt pihenőhelye?

A történelmi kutatások bizonyítottan látják, hogy a mai Tát területét is keresztül szelte az a Római Birodalom idején épült út, az úgynevezett "római út", amely a birodalom legnagyobb hadicsapatainak

(légióinak) táborhelyeit kötötte össze. Táthoz legközelebb Szönyben (Brigetioban) és Óbudán (Aquincumban) állomásoztak nagyobb csapatok. Kisebb egységek Nyergesújfalun (Crumerumban) és Tokodon (Gardellacaban)

is voltak. Ezek a csapatok közlekedtek ezen a "római úton", melyen kisebb távolságokon őrtornyok is álltak. Talán ilyen őrtorony állhatott a Tát határáról fél kilométerre fekvő Szenthá-

(Tát – első királyunk...) romság kápona helyén is. Az ilyen őrtonyokból figyelték folyamatosan a határvonalat és veszély esetén füst- és fényjelzésekkel továbbították a híreket. Szintén valószínűsíthető, hogy ez a "római út" itt a kápolna helyén, vagy annak közelében, válik ketté. Egy ókori útikönyv két út találkozásaként említi a helyszínt. Aleírás szerint az egyik út Nyergesújfalun, Esztergomon, Pilismaróton és Dunabogdányon haladt át, a másik Tokodot, Dorogot, Leányvárt, Csévet érintve, Piliszántón és Nagykovácsin át vezetett Óbudára. A "római út" az őszi szántások után, de méginkább a tavaszi hóolvadások után igen szépen kirajzolódik mind a mai napig.

Az öklömnyi és annál is nagyobb kövek

nyomvonalra keresztezi a homokszőlők útját, majd a víztoronnyal majdnem szemben egy fél méter magas dombhoz ér.

A Római Birodalom létét a község területén is és a határában is számos régészeti lelet bizonyítja: II. és III. századi római festett talakat, korsókat és egyéb edénytöredékeket találtak a kutatók. Honfoglaló őseink a Dunántúlra csak a 900-as évek elején kerültek. 1249-ig Esztergom volt az ország fővárosa, ami köszönhető annak is, hogy a térségben vadakkal bővelkedő erdők, jó legelők voltak. Nagy áldást jelentett a Duna közelsége is. A korabeli fővárosba vezető főút Tátot is átszelte, így a vásárookra igyekvők egy része is erre haladt el. Ebből következően vámszedési joggal is rendelkezett a község. A Gerecsében fo-

lyó királyi vadászatok nemegyszer táti emlékekkel is gyarapodhattak. Könnyen elképzelhető, hogy útjai során a király a táti útelágazásnál, a mai Szentháromság kápolna helyén, tartott rövidebb-hosszabb pihenőket. A korabeli útrendszer ugyanis minden bizonnyal a megelőző korok jól kifejlesztett úthálózatára épült rá, s az egykori őrtony helye alkalmas pihenőhelyül szolgálhatott. Mindenesetre, úgy tűnik, a tátiak körében még a középkor századaiban tartotta magát a hagyomány, mely szerint első királyunkat Táthoz szívélyes kapcsolatok fűzték. Bárhogy legyen is, egy biztos: Szent István gyakran megfordult Tát területén, már csak az Esztergomhoz való közelség miatt is.

Riport a Táti Kultúrház és Könyvtár igazgatónőjével Kátai Ferencnével

Nem volt eredménytelen a Képviselőtestületi ülés a nyár közepén sem hiszen ekkor került sor az iskolaigazgató, az óvodavezető és a Kultúrház és Könyvtár igazgatójának megválasztására.

Most Kátai Ferencnével a „rég-új” kulturális vezetővel beszélgetünk, akit a következő öt évre ismét megválasztott a község vezetősége:

– Milyen érzéssel tekint vissza az elmúlt öt évre?

– Ha visszafelé nézünk, akkor az én felnőtt életemnek nagy részét a táti közművelődésben töltött évek jelentik, hiszen már 27 éve – először könyvtárvezetőként – majd 1984-től a két intézmény összevonása után – kultúrosként gyakorlom ezt a szép hivatást.

Azóta nagyon nehéz évekre, szép sikerekre, és maradandó eredményekre tekinthetek vissza munkatársaimmal együtt. Hiszen többükkel hosszú évek óta együtt dolgozunk. Ha csak 1985-ben a fűvőzenekar megalakulására, - az ifjúsági klub országos sikereire, az irodalmi színpad találkozóira, a csillagász szakkör emlékezetes tudománytörténeti előadásaira, az asszonykórus megalakulására, és a mazsorett csoportunk első sikereire - akik elsőként alakultak meg a megyében – gondolok. De ezekhez a szép eredményekhez göröngyös út vezetett. Nem volt kultúrházunk. Rendezvényeinknek a párház adott otthont, amely kicsinek bizonyult a sok szép program befogadására. Elindítottuk a „harcot” a kultúrház építéséért. Elképzeléseinket az akkori vezetés megakadályozta. 1990-re készült el – egy sokkal nagyobb épület alapjainak „eltemetése” után a mai **kultúrház**.

Az új ház – bár a kivitelezés hibáit még ma is szenvedjük – megnyitásával új lehetőségek nyílhattak meg a táti közművelődés előtt. Országos találkozók, hazai és

di kultúrcsoportok fogadása, társasági rendezvények, kiállítások, tanfolyamok számára adott otthont az új épület.

De kanyarodjunk vissza az eredeti kérdésre, az elmúlt öt évre: Hat éves kitérő után (melyet Bükön töltöttem) 1999. szeptemberétől ismét szervezem a szívemhez oly közelálló táti közművelődési munkát. Mindjárt a pályázat megnyerése után egy nagyszabású feladatot állt előttem és munkatársaim előtt: a 2000. Millenniumi év megünneplése.

Ma már, öt év távlatából úgy érzem sikerült méltóképpen megfelelő színvonalon ezt a történelmi feladatot végrehajtanunk. Gondoljunk csak a zászlóátadási ünnepségre, a hagyományteremtő programokra: (Újévi koncert, arató bemutató, borverseny, vadászati-halászati kiállítás, rangos képzőművészeti kiállítások, koncertek, bálók). Ekkor indítottuk el a kultúrház előtti téren felállított sörátorban a többnapos „Pünkösdi Napok” rendezvényt. Kultúrházunk – ha most körülnézünk az épületben – nagyot lépett előre külső-, és tartalmi szempontból is. Köszönhető ez a gondos önkormányzati és községi vezetésnek, akik fontosnak tartják, hogy az itt élők ne csak lakjanak, hanem jól közérzettel vegyenek részt a hétköznapi és ünnepnapok közösségi életében.

A-gondos gazdának” köszönhetően kívül belül felújításra került az épület.

Több nyertes pályázattal sikerült beindítani a **Teleházat 11 számítógéppel**. A könyvtárba sikerült bővíteni a könyvbeszerzési keretet. Az elmúlt években pár polcot, bútort is sikerült kicserélnünk.

Ma – a felújítás után – igazán jó érzés

a könyvtárban kutatgatni, olvasgatni, részt venni az újra megrendezésre kerülő találkozókön írókkal, tudósokkal találkozni. Az informatikai fejlesztés magával hozta a nagyobb látogatottságot – főleg a gyermekek körében. De van még bőven tennivalónk. Elindult a könyvtári állomány gépi feldolgozása is, nemsokára már számítógép váltja fel a cédulakatalógust.

Összegezve: úgy gondolom, hogy az 1999-es pályázatom célkitűzéseit sikerült megvalósítanom. Az elmúlt években, a kultúrházban sikerült egy jó munkahelyi kollektívát kovácsolni, akik munkájukat szolgálatnak tekintik. Egy vezető munkatársai nélkül nem érheti el célkitűzéseit. Ezért köszönettel tartozom nekik.

– Az elkövetkező öt évben tervez-e újításokat a kultúrház életében?

– Nehéz anyagi körülmények mellett igen körültekintően kell tervezni és szervezni munkánkat, hogy az elért jó színvonalon teljesítsük feladatainkat, hiszen egyre szegényebb idők jönnek. Fontos a német nemzetiségi hagyományörzés. Az elmúlt öt évben beindított hagyományos rendezvényeket folytatni kell (Pünkösdi napok, Újévi koncert, borünnep, arató bemutató, hagyományos bálók, koncertek, kiállítások stb.) Egy-egy művészeti csoportban, szakkörben való rendszeres részvétel nagy hatással van a gyermekek és fiatalok jellemének, magatartásának alakítására. Ezért szoros együttműködést kell továbbra is folytatni a gyermekintézményekkel. De a nevelési cél mellett az is fontos, hogy ezek a művészeti csoportok díszére váljanak településnek is. Szép hazai és nemzetközi sikerekkel dicsékedhetünk. A gyermekek és fiatalok

(folytatás a következő oldalon)

(Riport a Táti Kultúrház ...)

mellett fontos, hogy az idősebb korosztály is jól érezze magát településünkön. Számukra igényes művelődési, szórakozási alkalmakat kell biztosítanunk.

A 2005-ös évben jelentős jubileumi eseményeknek nézünk elébe:

- 20 éves lesz a Német Nemzetiségi Fúvózenekar,
- 10 éve nyitotta ki kapuit a Szeretetotthon,
- 15 éves lesz a testvérkapcsolat Tát-Moln-Buseck között.
- 320 éves évfordulója lesz a „Táti csatának”

Ezek megünneplésére nagyszabású programokat tervezünk – pályázunk uniós támogatásra is. Nemzetközi fúvóstalálkozót szervezünk, Pünkösdre több hazai és külföldi néptáncsoport bemutatkozását tervezzük, természetesen a hagyományos programok megtartása mellett. Dédelgetett álmom, hogy a település jobban kihasználja páratlan természeti adottságait. A kulturális idegenforgalmat tovább kell fejleszteni a térségi kapcsolatok jobb kihasználásával.

A testvérkapcsolatokat is új alapokra kellene helyezni, hiszen olyan sok lehetőség van ezen a területen is. Természetesen munkánk során továbbra is számítunk a **Tátiakra**, akik eddig is nagy érdeklődéssel vettek részt programjainkon.

- Kati néni évekig Bükön tevékenykedett. Az ott eltöltött évek milyen tapasztalatokkal gazdagították?

- Közhely, de „minden rosszban van valami jó is”. Amikor 93-ban megbántottan jó meszszire, Bükre adtam be pályázatomat nem gondoltam, hogy egy olyan településen dolgozhatom, ahol az idegenforgalom eredményeképpen anyagi lehetőségekben 10-15 évvel előttünk járnak. Az ott szerzett tapasztalatok munkámban nagy segítséget jelentenek. Ne vegyék dicsekvésnek, de az ott eltöltött hat év nagy szakmai kihívást jelentett, de ezt sikerült jól megoldanom. Mutatja az is, hogy az utánam következő kollégák ma is folytatják sikeres kezdeményezéseimet. Az ott eltöltött időszak alatt lerobbant művelődési házból minden elképzelést meghaladó kultúrpalota épült. Olyan programokat sikerült szervezni, amely a gyógyító víz mellé több ezer turistát vonzott nyaranként és szezonon kívül (Pünkösdi Sporttánc Gála, Búki Ünnepi Napok rendezvénysorozat, Nemzetközi Néptánc Találkozó, zenekari versenyek, komolyzenei koncertsorozatok stb.). Nemzetközi együttműködést alakítottunk ki – Uniós Phare támogatással. Kiállításokat, konferenciákat, bemutatókat szerveztünk „Falumegújítás Európában – Európa Bükön” címmel. (Nagy örömmre ezt több táti képviselő is megtekintette.) Sikerült megnyerni a lakosságot, hogy tudatosan ápolja környezetét, szepítse lakóhelyét, hiszen ez a kultúra fontos része.

Az ott szerzett tapasztalatokat még nagyon szeretném az elkövetkező években itthon is kamatoztatni – hiszen a mi falunk páratlan lehetőségeket kínál a környezet alakítására. A hazai és nemzetközi megmérettetésen jó eséllyel indulhatnánk. Ha végig nézzük a települést, már ma is vannak olyan utcák akiket szívesen beneveznék egy ilyen szépségversenyre. Mindezekhez nem pénz, hanem jó szervezés, meggyőzés, lelkesedés kell csak, ami a Tátiakból nem hiányzik. Nagyon boldog lennék, ha sikerülne ezt a szép feladatot közösen megvalósítanunk.

- Vannak-e esetleg a táti közéletre vonatkozó más, nem közvetlenül a Kultúrházhoz kapcsolódó tervei, elgondolásai, javaslatjai?

- Ifjúkoromat is beleszámítva több mint 30 éve foglalkozom két falu Tokod és Tát kultúrtörténetével is. Férjem családjának történetét ismervé ez már a múlt század első évtizedére is visszanyúlik. Mindig is érdekelt és elcsodálkoztam, hogy egyesek hivatásszerű munkájukkal szinte egész életükön hagyták, hogy átfolyják a kultúra teljes keresztmetszete. Egy kántortanító (Seres Ferenc) egy pedagógus (Herczog József), egy –egy pap (Koch Róbert, Molnár Nep. János), egy zenész és zenekarvezető (Keil Mihály), de akár a táti gazdák közül sokan (Schmidt testvérek), vagy egy jó kocsmáros (Szállodás Keil Stefi bácsi) egy vállalkozó (a halottasház felépítő Töldezsán), a harangot ajándékozó (Hasenbeck család) időt, fáradságot, munkát, sőt komoly anyagi áldozatot tettek községünk érdekében. Amire a községi hivatalos költségvetésből nem futotta, ezek az emberek kiegészítették.

Ezt a szép példát követve jutottunk el férjemmel arra az elhatározásra, hogy egy falumúzeum (tájház, faluház) felépítését kezdjük el. Most van az utolsó lehetősége annak, hogy az itt élő őseink teljes életének emléket állítsunk. A háromszáz éves sváb életformától kezdve és befejezve a bányászélet bemutatásával. Amennyiben Szabó József alapítványi elnök úr nagyon értékes összegyűjtött relikviáit a községre hagyományozza, az itt helyet kaphat az ún. „nagyház-kisház” formációban. A községnek felajánlott ingatlanaink értékéből a teljes gazdasági udvarrész már nem tudjuk majd befejezni (istálló és pajta), sőt a kisállatokkal benépesített legelőt és szérút is másnak kell majd megvalósítani. Mindezek felépítéséhez legalkalmasabb hely a szeretetotthon melletti kiserdőben lenne.

Hivatásunk így valóban példázhatná a táti jelmondatot:

„ A múltnak emlékül,
a jövőnek példaképeül,
szolgálatára a jelennek ”

M.M.

KÖZMUNKÁSOK A SZÉPÜLŐ TÁTÉRT

Településünk, az egyre gyarapodó közterületen adódó feladatainak elvégzésére, mintegy 15 fő közhasznú-közcélú munkás foglalkoztatásával igyekszik eleget tenni. Foglalkoztatásuk lévén ezzel is elősegítve a munkanélküliekre nehezedő egzisztenciális gondok elviselhetőségét.

A következőkben nézzük át néhány gondolatban – a teljesség igénye nélkül – terveinket, gondjainkat és mindezen feladatok elvégzésére rendelkezésünkre álló felszereléseket, gépeket.

Tavasztól őszi végéig tevékenységünk nagy részét a közterületek tisztántartása, gyommentesítése, fűnyírás, parkjaink gondozása, valamint településünkön megrendezésre kerülő rendezvények lebonyolításának elősegítése teszi ki.

Nem szabad megfeledkeznünk korunk nagy problémájáról, az allergiát okozó parlagfűről sem. A feladat elvégzéséhez a Munkaügyi Központ 5 fő közhasznú munkás bérének jelentős összegű kifizetésével járul hozzá. Településünk tagoltsága, ezen feladatok ellátását jelentősen megnehezíti. Ez alatt értendő a kertvárosi Római úti lakóterülettől egészen az újtelepi nyúl-gáton keresztül a Tát Depóiig történő parlagfű mentesítés és gyomtalanítás elvégzése.

Téli időszakban egy minimálisra csökkentett létszám a lehulló hó eltakarításával, valamint belső járdáink és útjaink síkosság mentesítésével foglalkozik.

Jövőben terveink közé tartozik a falu teljes területének további szepítése, tisztán tartása, szem előtt tartva a virágosítás, a temető és a vasút közötti terület rendezésének, szebbé tételének munkálatait.

Feladataink ellátását megnehezítik azon – a település rendezettségével, tisztán tartásával nem foglalkozó – lakóársaink, akik a magánterületükön keletkező különféle hulladékokat, nem a saját hulladékgyűjtő edényeikben helyezik el, elszállításáról nem gondosoknak, hanem a közterületet használják hulladékuk tárolására.

A feladatok elvégzéséhez rendelkezésünkre álló eszokpártot folyamatosan fejlesztjük. Jelen pillanatban a rendelkezésünkre áll öt darab fűkasza, egy darab fűnyíró, valamint az egy darab – testvérvárosunktól Buseck-től – ajándékba kapott kis traktor, mellyel egy nagyobb teljesítményű kaszát, valamint egy síkosság mentesítő szórógépet tudunk üzemeltetni. Idén áprilistól egy Ford Transit kisteherautóval gyarapodtunk, mely nagy segítséget jelent számaink településen belüli mozgatásában, és a levágott gyom, szemét elszállításában.

Községünk tisztántartása és szepítése mindannyiunk közös célja, ezért kérem a táti lakosokat, hogy ezen feladatokat tekintés a településen élők közös feladatának is, hiszen csak így tudjuk lakókörnyezetünket széppé, kellemessé, lakhatóvá tenni.

K.I.

Sajtólevél

10. számú főút Tokod-Tát elkerülő út és I. rendű árvízvédelmi fővédvonal építése

A Tokod és Tát településeket elkerülő 10. számú főút építésének megvalósítása, közös projektben az árvízvédelmi töltés rendszer kiépítésével, a tervek szerinti ütemezéssel halad.

Figyelembe véve a települések-, a térség igényeit, szeretnénk bemutatni a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közösen finanszírozott mintegy bruttó 4 milliárd forint költség vonzatú beruházásának jelenlegi állását.

A beruházást lebonyolító-, és a műszaki ellenőrzést ellátó Komárom-Esztergom Megyei Állami Közútkezelő Kht. felügyelete mellett, az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság szakmai közreműködésével, a kivitelezésre kiírt, közbeszerzési pályázat nyertese, a "Tokod-Tát elkerülő út építése 2004." Konzorcium (Viadom Építőipari Rt és az ÉDUVÍZ Kft.) 2003. novemberében kezdte meg a kiviteli munkákat.

A terület és a nyomvonal lőszer mentesítése, valamint a régészeti leletmentés, már előzőleg megtörtént, így a télen a nyomvonalba eső fákat kellett eltávolítani. A kivitelező különösen ügyelt arra, hogy csak azok a fák kerüljenek kivágásra amelyek az építést közvetlenül akadályozzák, illetve a korhadt, kiszáradt, kidőlt fákat szállították el. A kivágott fák helyére, a Tát felőli oldalon, a növénytelepítési terv szerint, előnevelt csemetéket fog telepíteni a kivitelező, míg a Duna felőli oldalt, az árvízvédelmi védősáv megtartása mellett rendezzi.

A töltésépítés megkezdése előtt a szerves anyagot tartalmazó humusz réteget toltta le, és deponálta a vállalkozó. Az anyag jórésze a későbbiekben visszakerül a töltés kétoldali részsűjére, amit füvesíteni fognak.

A töltésépítés igen jó ütemben halad annak ellenére, hogy kora tavasszal a szokatlanul hideg, majd később rendkívül csapadékos időjárás hátráltatta a kivitelezést. A dunai vízjárás sem mindig engedte meg a Táti-, illetve a Nyárosi sziget anyagnyerő helyeiről, a '80-as években épült Gabcikóvó-Nagymarosi-, mindezidáig funkció nélkül álló töltés több mint 400 ezer m³ anyagának, beszállítását.

A kivitelező konzorcium, a település tehermentesítése érdekében, ideiglenes pontonhidat telepített az anyagszállító útvonalak lerövidítése érdekében. Július végére a töltés magassága több helyen már elérte a burkolati ágyazati réteg szintjét. Itt már csak fél méter vastag réteg hiányzik és kezdődhet a burkolat, pályaszervezet építése.

Készülő töltéskorona

A töltésről és egyúttal a település és a töltés közötti területekről lefolyó csapadékvizek elvezetésére a talp-, és belvízelvezető árok kialakítása folyamatban van, megkönnyítve az időközben keletkező csapadékok gyors levonulását a területről.

A töltésépítéssel párhuzamosan, megkezdődött a műtárgyak építése is. A templomnál lévő Duna-parti kapcsolatot megteremtő aluljáró acélszerkezete készen áll, az árvízi biztonságát megteremtő megkerülő töltés is elkészült. Itt kétirányú rámpa épül majd a parti sáv és a földutak megközelíthetősége érdekében.

Unyi patak híd alapozás

TURBODISER aluljáró

A Mogyorósbányai patak árvízvédelmi zsilip-műtárgyának az építése várhatóan augusztus hónap folyamán megkezdődik, míg a Tokod-Altárói vízfolyás nyomvonalában az átereszek elhelyezésre is kerültek már. A műtárgyak biztosítják majd, a kiegészítő létesítményekkel együtt, a település teljeskörű árvízvédelmi biztonságát.

Az Unyi patak hídjának támfalai hamarosan elkészülnek, miután a tartók is elhelyezésre kerülhetnek. A híd alatt szervíz út létesül, ami a mezőgazdasági területek megközelítését is fogja szolgálni. A földút kapcsolatok a beruházás földmunkáinak befejeztével folyamatosan kerülnek kialakításra.

A passzív zajvédelmi intézkedéseket is megkezdte a kivitelező. Az érintett épületek egy részén már meg is történt a nyílászárók cseréje. A további zajvédelmi munkákat a növénytelepítéssel egyidőben kívánják elvégezni.

Az építési szakaszon a 20 kV-os elektromos hálózat kiváltásra került, új oszlopok kerültek beépítésre, megteremtve ez által egy, Tát felé történő újabb leágazás kiépítését is. Az áramszolgáltató az új építésű szakasz feszültség alá helyezését már el is végezte.

A vízfolyások környezetében szükséges volt a távközlési hálózat nyomvonalának áthelyezése, valamint védőcsőbe helyezése, amit a kivitelező a szolgáltató szakfelügyelete mellett megépített.

A kivitelező, még az idén befejezi a földmű építését, és a töltés állagmegóvása érdekében szeretné a műszakilag megvalósítható szakaszon, azaz az alacsonyabb töltésmagasságoknál, a burkolat építését megkezdni, és a téliesítést ennek megfelelően kialakítani.

A kivitelezés befejezése, egyúttal a 4,7 km hosszú új útszakasz, és a teljes szakaszon kiépülő kerékpárút forgalomba helyezése a műszaki ütemezés és a vállalkozási szerződés szerint, 2005. május végére várható.

A térség komplex árvízvédelmi kérdését véglegesen a mellékvízfolyások (Unyi patak, Kenyérmezei patak) csatlakozó szakaszainak visszatöltésével oldja majd meg. Az árvízvédelmi töltésként funkcionáló, a két minisztérium által közösen finanszírozott útépitési nyomvonalat nem érintő, a KvVm által előkészítés és tervezés alatt álló II. ütemben, a mentett oldali területekhez kapcsolódó árvízvédelmi művek épülnek majd meg, igazodva a Duna-völgy árvízvédelmi rendszeréhez.

Komárom-Esztergom Megyei
Állami Közútkezelő Kht.

Gyermekhét Táton

Ez év július 05. és 09. között a Táti Mindenszentek Karitászcsoport gyermekhetet szervezett, legfőképp olyan gyermekek számára, akik nyaranta otthon vannak, nincs lehetőségük nyaralásra, táborozásra. Nagy örömeinkre több mint 50 gyerek vett részt a rendezvényünkön. Nagy többsége valóban olyan gyermek, akit meghívókkal hívtunk, de többen eljöttek olyanok is, akik hallottak a programról és szerettek volna részt venni.

Minden nap délelőtt és délután is más-más foglalkozást szerveztünk számukra, melyeket maguk a karitászcsoport tagjai vagy más vendégek – pedagógusok, dajkák, gimnazista fiatalok, stb. – vezettek. A gyerekek örömmel fogadták a vetélkedőket, a körjátékokat, az akadályversenyeket, de szívesen részt vettek a kézműves foglalkozásokon is. Nagyon sok gyurmafigura, szalvétakép, festett kavics, papírpillangó, homokkép, festett kendő, és asztaldísz készült, de szívesen részt vettek a népitánc bemutaton is. A fiúk naponta többször is focizhattak egy felügyelővel (a szomszédban lévő) iskola udvarán, mivel erre a plébánián nem volt lehetőség. Naponta tartottunk mese-délutánt, amikor föllapoztuk a

gyerek bibliát, a Szívkirály kincseit, ezekből a könyvekből olvastunk történeteket.

A versenyek helyezetteit, a foglalkozások résztvevőit, emellett a szorgalmas segítőköt, a szövegadókat minden nap virágnomdával jutalmaztuk, aminek a gyerekek nagyon örültek. A zárónapon összeszámoltuk, ki hány nyomdát gyűjtött össze, és a legügyesebb 5 fiút és 5 lányt szerény ajándékkal jutalmaztuk.

A foglalkozások lebonyolításához a falubeliek és a foglalkoztatók maguk is ajándékba hozták az alapanyagot. Kaptunk szalvétákat, kartonokat, ragasztókat, szárított virágot, néhány zsák festeni való kavicsot, és kendőket is.

Mindemellett megható volt, ahogy a jószándékú emberek naponta betértek hozzánk egy kis süteménnyel, jégkrémrel, csemegével, gyümölcssel, amit a gyerekek hálásan el is fogyasztottak.

Nagy esemény volt ez a karitászcsoportunk életében – hiszen csak második éve működünk, tapasztalatunk igen csekély – de úgy érezzük nagy esemény a falu életében is. Az eredmény mindenképpen egy olyan kapcsolatot, melyből újabb gyü-

Gyurmázók

mölcsök teremhetnek. Plébániánkon egyébként is működik néhány csoport, most az újonnan jövő gyerekek is helyet találhatnak maguknak, de az is felemelő érzés, ha szétszórt községünkben már többen köszöngetnek egymásnak a barátság jegyében.

Köszönjük az adakozó szervezetek nagylelkű adományait.

Milinszki Márta karitászcsoport vezető

Ők is vigyáznak ránk

A Táti Önkéntes Tűzoltó Egyesület már az 1800-as évek végén működött. Az 1900-as évek közepétől az egykori „hangyaudvarban” volt a szertár, majd 1975-ben épült fel kertvárosban a jelenleg is üzemelő szertár. Ez a szertár két gépkocsi beállással, klubhelyiséggel és mellékhelyiségekkel rendelkezik. Az évtizedek során tűzoltóink sok díjat nyertek és elismerést szereztek Szücs Miska bácsi irányításával. 1979-től Latkovszki Antal parancsnok és Rozmann István elnök irányításával hasonló sikereket értek el. A szertár ekkori felszereltsége egy 1890-ben készült lóvontatású fecskendő kocsival, lapátokkal, csáklyákkal, és kannákkal, valamint egy 400 és egy 800 literes motoros szivattyúval. A rendszerváltás után Köffer Lajos parancsnok, Dinnyés Ferenc elnök és Papp Lipót titkár vezetésével szervező dőtt újra az egyesület 1996-ban. A szertár felszerelése ekkor két gépkocsival bővült, amelyeket 1994-ben (Opel tűzoltó autó) a németországi Shönstetten városától és 1996-ban a testvérváros Buseck-ből egy Mercedes tűzoltó autót kaptunk. 2004. augusztus 20-án lesz tíz éve, hogy dr. Borsa Mihály kanonok táti plébános megszentelte az Opel tűzoltó autót. 2000 óta minden évben a test-

vérvárosi fiatal tűzoltók ifjúsági tűzoltó táborokon vesznek részt.

Egy év kihagyás után 2004-ben ismét Molln adott otthont az Ifjúsági Tűzoltó Tábornak. A Táti Önkéntes Tűzoltók 18 fővel vettek részt, ebből 13-an képviselték a tizenéveseket: Aubéli Ferenc, Brunner Gábor, Gillick Ádám, Horváth Róbert, Szilágyi Barna, Pánczél Ádám, Pekár Péter, Szántó Péter, Mechler Krisztián, Angyal Erzsébet, Müller Katalin, Samu Alexandra, Mechler Mónika, és öt fő kísérőként ment: Dinnyés Ferenc, Papp Lipót, Phillip Norbert, Poszpisek Szabolcs, Adolf Péter. Nagyon színvonalas elhelyezést kaptunk és sok-sok szép programban volt részünk, melyek felejthetetlen élményt jelentettek számunkra. A következő tábor egy év múlva lesz Buseckban, majd azt követően 2006-ban Tát lesz a vendéglátó.

Dinnyés Ferenc

Ebedi gyerekek a táti plébánián

A testvér-települési kapcsolat ápolása jegyében tizennégy ebédgyereket láttunk vendégül a plébánián egy hétre (júl. 26-31). Júl. 20-án jártunk Ebeden Szenes Lajos polgármester úrral, találkoztunk Tóth Tibor ebédgyermekkel és Burián László atyával, aki jelenleg Ebednek is a lelkipásztora. Ekkor beszéltük meg a nyaralást. Az esős, hűvös időjárás ellenére jól érezték magukat, igyekeztünk is gondoskodni róla. A mi gyerekeink is el-eljöttek, hogy barátkozzanak velük. Csütörtökön megengedte az idő a hajókázást a Kis-Dunán; ezt igen kedvelték. Pénteken Budapesten jártak, kis szerencséjükkel (előzetes bejelentés nélkül) sikerült bejutniuk az Országházba, ahol a koronát is megtekintették. Az Önkormányzat is hozzájárult ellátásuk, foglalkoztatásuk költségeinek fedezéséhez, amit ezúton is köszönök; köszönöm továbbá a segítők áldozatos, szívből jövő munkáját. Helyes, jól nevelt, vallásos gyerekek voltak, így nem volt nehéz „bánni” velük (valaki megjegyezte, hogy válogatottakat küldtek ide, de hát ezt nem tudom). Ez is sikeres gyermekhet volt ezen a nyáron, a Karitászcsoport által korábban megrendezett után.

Kardos Mihály plébános

~ VÍZEN LEBEGVE ~

Idén nyáron tartották meg a 105. országos evezős bajnokságot, az immár hagyományos helyszínen: a Szeged melletti Maty-éri, gróf Széchenyiről elnevezett kajak-kenu pályán. De hogy ez a hír miért is kívánczik a Táti Walzerbe? Nos, a benevezettek között ott volt az Esztergomi Hajós Egylet, s a klub három táti versenyzője: Dóri Gergő (18 éves), Dóri Bence (16 éves) és Pék Nóra (14 éves). Gergő az ifjúsági korcsoportosok küzdelmében, kettedmagával, az úgynevezett kettőpár evezősben második helyezést ért el. Ebben a versenyszámban 12 egység, az az hajó indult különböző klubok színeiben. Gergő második helyezése mindenképpen figyelemre méltó eredmény, és nem utolsó sorban, táti siker. A fiatalembernek ez már a sokadik érme. Mint kiderült, ő maga sem tudja pontosan a különböző rangos versenyeken elnyert dobogós helyezések számát. Az alábbiakban a vele való beszélgetést közzéljük.

– Gratulálok a szép eredményhez.

– Köszönöm

– Megkérlek mondd el röviden, melyek az evezős sport főbb ismertetői, és miben különbözik a többi hajós sportágtól, mint amilyen a kajakozás vagy kenuzás?

– Az evezősök lényegesen más szerkezetű hajón úsznak, és az evezés technikája is más, mint a kajakozóké és kenuzóké. Az evezés itt a hajó két oldalára rögzített egy-egy evezőlapáttal egyszerre történik. Fontos a technikás és erőteljes evezés, de a dolgunkat még az is nehezíti, hogy a hajó – karcsú szerkezete miatt, igen könnyen fölbillenhet, ezért az egyensúlyozásra is nagyon ügyelni kell.

– Mit érez evezés közben egy evezős?

– Hát ez jó kérdés. Jó érzés, amikor csak siklasz a vízen és mész. Olyan, mint ha lebegnél a vízen. A versenyeken aztán járul mindehhez egy kis feszültség is, de

ami igazán fontos számomra, hogy jól sikerüljön a verseny, és nem annyira a helyezés számát. Sokszor történt már, hogy a jó fölkészülés ellenére sem sikerült kimagasló eredményt elérni.

Nem szabad azonban csüggedni, a sikertelenségek is edzik az embert, és szerintem egyáltalán nem baj, ha nem mindig történik minden eredeti elképzeléseink szerint.

– Őszintén örülök, hogy te is így gondold. Mit jelent a te életedben a sportolás?

– Jobban érzem magam, ha sportolok, fittebb vagyok, beteg is csak nagyon ritkán. A sport révén számos baráttra leltem. A sport sok mindenre megtanít az életben. Fejleszti bennünk a kitartást, a célirányultságot, építi az önismeretünket, segítőkészségre nevel, és amint már mondtam, megtanít földolgozni a kudarccokat is.

– Magam is úgy látom, hogy az önfegyelem kialakításában a rendszeres sportnak nagy szerepe lehet. Jó lenne, ha minél több fiatal választaná a sportot a TV és a kocsma helyett.

– Sokszor kérdezik tőlem, hogyan jut időm és erőm a tanulásra a sok sportolás mellett. A helyzet az, hogy egy kiadós evezés után sokkal nagyobb kedvvel és energiával látok neki a szellemi munkának.

– Hol és mikor ismerkedtél meg a sporttal, melyet ma oly lelkesen űzöl.

– Az általános iskola második osztályába jártam még (ez a kilencvenes évek elején volt), amikor is részt vettem a Szénássy Jánosné – Bori néni és Täicht István, táti tornatanárok szervezésében megrendezett kajak-táborban a sarudi Tisza tavon. Akkoriban évente megrendezték ezt a tábort. Itt ismerkedtem a vízzel, a csónakkal, itt tanultam meg az evezés alapjait. Később Bori néni gyakran elvitt az Esztergomi Hajós Egyletbe, hogy az esztergomi Kis-Dunán hajózva gyakoroltassa velem az evezést. 1998-ban kerültem a Mármárosi Győző vezette klubba, Mármárosi János edzőhöz.

M.M.

Az időskor

Az öregséget viselni nem könnyű. Az életerő lassacskán hanyatlak és fáradtság lép a helyébe. A reggelek elveszítik az újdonság báját, a dél egyhangúságot hoz, és a hosszú éjszakák órái lassan peregnék. Nehéz gondolatok keringetik az embert: "Kiestem az életből. Az élet folyik tovább, s én csak tehetetlen szemlélője vagyok mindennek. Mi lesz velem?"

Mégis, sok idős ember megtapasztalja azt is, hogy az öregség sok mindentől megtisztít, és ha kellő bölcsességgel párosul, semmivel sem pótolható békességet nyújt.

Sajnálatos, hogy modern társadalmunkban az öregség zavarbaejtő dolog, amiről nemigen beszélünk. Mintha szégyen lenne öregnek lenni. Pedig hát gondoljuk csak el, mi lenne egy településből, egy országból, a világunkból öregek nélkül? A bölcsességnek, a mélységnek, az érett szerénységnek, a szemlélődő megpihenésnek milyen végzetes hiányát jelentené az idős emberek távolléte – olyan értékek hiányát, amelyekre hektikás korunk nagyon is rászorul. A reménységben történő megöregedés egy folyamat betetőzése, amelyből rengeteg jó járul másokra is.

MIÉRT?

Ezt a kérdést adtuk cikkünk címének mi, a NOE (Nagycsaládosok Országos Egyesülete) táti csoportja, hiszen, szinte mindegyikünk szembetalálkozott már ezzel a kérdéssel. Vagy akkor, amikor még csak várta azt a bizonyos harmadikat, aki után a nagycsaládos státus megilleti az embert, vagy úgy, hogy a háromnégy stb. gyermek már ott szaladgált körülötte.

Egy anyukának, amikor a gyermekét várta, a következő kérdéseket tették fel: - „Besikerült? Vallásosok vagytok?” Volt, aki csak föltételezte, hogy nem ismerik a fogamzásgátlás ma már igen korszerű módszereit. Álljanak itt az anyuka szavai:

"Azt senki sem feltételezi, amit gyakran válaszolunk: elég sokat kellett tennünk, hogy sikerüljön végre! Általában megdöbbenéssel reagálnak ilyenkor. A mai világban miért akar valaki gyereket, pláne többet?! Nálunk ilyenkor jön a föl-sorolás: 1) Van hol laknunk, ráadásul nem is egy csöpp garzonlakásban, hanem egy tágas, kertes – a gyerekek számára legideálisabb – családi házban. 2) Van mit ennünk, és ha csak paprikáskrumpli lenne zsiroskenyérrel felváltva, akkor is megérné, de ennél változatosabb jut. 3) Egészségesek vagyunk, gyermekeink is azok. 4) Van mit felvennünk. Nagyon jól működik a kinőtt ruhák csereberéje, de rengeteg saját készítésű ruhával is dicsekedhetünk. A divatos igényeknek is próbálunk megfelelni, azt hiszem itt sincs szégyellnivalónk. 5) A szobájukból játékboltot nyithatnánk. Akkor ki szüljön, ha nem én?"

Hadd említsük a hét gyereket fölnevelt Varga Domokos könyveit, hisz nála értőbben kevesen írtak a nagycsaládos lét örömeiről és nehézségeiről. Ő sajnos már nem lehet velünk, de művei: Kutya-fülűek, Kölyökkóstolató, Tisztelt család – od, –ja, stb., velünk vannak és átadják mély emberségét, gyermekszere-tétét, humorát, nekünk, s minden utánunk jövő nemzedéknek.

Frank Ági, Tikász Gabi

Táti Walzer

Tát Nagyközség
Önkormányzatának
Közéleti lapja

Felélős Kiadó: **Szenes Lajos**
polgármester

Szkesztő: Milinszki Márton
Megjelent 2000 példányban
Készült D-PRINT Nyomdaipari és
Szolgáltató Kft.

Napjainkban nem véletlenül került a család a figyelem középpontjába. Nagy nehézségeknek vannak kitéve családjaink. Ezt ki-ki a maga életében tapasztalja. Mégis, meg kell állapítanunk, hogy a család az a közösségi forma, amelyben mind a gyermekek, mind a felnőttek a legmegfelelőbb, a leginkább emberre szabott körülmények között tudják kibontakoztatni életüket. Sajnos sok a sérült család. Itt gondolhatunk nem csak a felbomlott családokra, de a még "működő" családok is sok esetben súlyos "belső vérzéstől" szenvednek. Az okokról ma már sok mindent tudunk. Tudunk is kell. Tudunk kell, mi juttatta válságba családjainkat, a fölmerülő gondokat át kell beszélni. De ennél is fontosabb fölvertetni magunkat reménységgel, és megpróbálni minden erőnkkel a jövőbe tekinteni. Bizakodással tölthet el bennünket, hogy a fölönvekvő nemzedék, a sok gond ellenére is, egyre jobban kezdi felismerni a család intézményének fontosságát, s ennek a föl ismerésének nyíltan hangot is ad. Most nem az a fontos, hogy ki honnan jön, milyen háttérrel, milyen terheikkel. Csak egy a fontos, higgyünk a jóban, és merjünk érte tenni, hacsak egy parányit is.

Dóri Bence (16 éves): Rajtam kívül bátyámból, szüleimből és nagyszüleimből álló családom nekem elsősorban a szeretetet, az összetartozást, illetve az összetartást jelenti. Kölcsönös és feltétlen bizalom van a család minden tagja között, ezért bárkivel meg tudom beszélni az időnként előforduló problémáimat, és meghallgatom jótanácsaikat. A bátyám is, én is sportolók vagyunk már jó ideje, és ebből adódóan sokat járunk az ország különböző pontjaira versenyezni, és ha tehetik, szüleink, de van amikor a nagyszüleink is eljönnek bennünket megnézni, és velünk együtt örülnek a saját és a csapattársaink eredményének. Persze előfordul, hogy vigasztalnak is, ha éppen nem úgy sikerülnek a dolgok, ahogyan mi szeretttük volna. A család jelenti számomra a lehetőségeket is, jelenleg főként a tanulást. Annak idején a szüleim ösztönöztek arra, hogy menjek el hatosztályos gimnáziumba, az ő biztatásuknak köszönhetem, hogy megvan a nyelvvizsgám. A szüleim remélik, vagy talán el is várják, hogy a gimnázium után főiskolára vagy egyetemre jelentkezsem. Nagyon sokat tanultam a családomtól. Tőlük tanultam meg azt, hogy ne szórjam el a pénzemet, ők tanítottak meg arra, hogy mérlegeljem a dolgokat, és el tudjam dönteni, mi a fontos, és mi az ami kevésbé. Remélem, ha majd egyszer nekem is lesz családom, én is meg tudom

CSALÁDBAN ÉLNI JÓ

Táti fiatalok nyilatkoznak arról, mit jelent számukra a család

teremteni a mienkéhez hasonló családi légkört, mert itt meg van minden, ami egy gyereknek kell: boldogság, nyugalom, megértés, biztonság és szeretet.

Gera Alexandra (14 éves): Négyen vagyunk a családban, szüleim, testvérem és én. Ha bármilyen gondom, bajom van, mindig bizalommal fordulhatok a családtagjaimhoz segítségért, tanácsért. Esténként, amikor mindenki otthon van, együtt szoktunk vacsorázni és ilyenkor mindig beszélgetünk: az iskoláról, az aznap történt dolgokról, a továbbtanulásról. és anyuék is elmesélik mi történt aznap a munkahelyükön. Ilyenkor szoktuk megbeszélni, hogy a hétvégén mit fogunk csinálni, hová megyünk kirándulni, horgászni. Mi mindent együtt csinálunk. Így lassan sok mindent megtanulok. Így történt az, hogy az iskolában technikaórán én főztem a legjobbban és az osztálytársaim is megdicsérték. A nagymamának is szívesen segítek és tudom, hogy ő ezért nagyon örül. A múltkor véletlenül meghallottam, amikor a szomszéd néninek megdicsért. Remélem, amit itthon megtanulok, azt majd egyszer az én családban is tudom alkalmazni, és én is úgy tudok a gyermekeimmel foglalkozni, mint a szüleim velem. Számomra a család az összetartást, a szeretetet, a nyugalmat jelenti.

Molnár Tamás (16 éves): Hogy mit jelent számomra a család, ezen őszintén még sohasem gondolkodtam, mert mindig természetesnek vettem, hogy a családtagjaim ott vannak mellettem. Én úgynevezett csonka családban élek. Anyu régóta egyedül nevel. Ennek ellenére, sohasem voltunk egyedül az öcsémmel, mert nálunk több nemzedék él együtt. Anya, mama, anya testvére és mi ketten az öcsémmel. 16 éves vagyok, egyre önállóbb, de tudom, hogy mindig számíthatok a családtagjaimra. Apuval is jó a viszonyom, de a biztos háttér a szűk táti családé. Mindenkinek megvan a magánélete, de a fontosabb dolgokban közösen döntünk.

Adrián (17 éves): Szüleim válásakor, 12 éves koromban kerültem a nagyszüleimhez. Akkor ez jelentette a biztos családi hátteret. A nagyszüleim anyagi, erkölcsi támogatást nyújtottak. Ők neveltek. Nagypám halála óta a családot nagyanyám és anyukám szeretete jelenti. Már második éve a nyári szünetben kőműves mellett dolgozom, hogy ami nekem pluszban kell, azt meg is tudjam venni.

Pédl Renáta (20 éves): A család tulajdonképpen egy élet keret, melyben életünket éljük. A családtagok érzelmileg kötődnek egymáshoz, egymásért felelősséget vállalnak.

A személyiség-fejlődésre nagy hatást gyakorol. Nagyon nagy intenzitású érzelmi indulatok szövik át.

Jól strukturált családban élek. Szüleimmel nagyon jó a kapcsolatom. Tudom, hogy bármilyen problémám van, velük mindig megoszthatom és számíthatok rájuk. A türelem, megbízhatóság, egymás megértése fontos szerepet játszanak mindennapjainkban. Nálunk apa gondoskodik a családról, anya pedig a családi harmóniát békét biztosítja. Veszedelem olykor előfordulnak, mint minden családban, de a problémák hamar meg is oldódnak. Húgommal is jól megértjük egymást. Mindenről tudunk beszélgetni. Családunkban fontos az empátia (egymás érzelmi megértése), egymás segítése és egymás értékelése (pozitív kiemelése, negatív elfogadása). Jó, hogy nagyszüleim a közelben laknak, így velük is szoros kapcsolatot tudunk tartani. Remélem, szüleimtől jó példát látva, én is hasonlóan kiegyensúlyozott, harmonikus családi életet tudok majd biztosítani a gyermekeimnek. Mérei szerint: "a család az emberi fejlődés örök iskolája."

Pédl Petra (19 éves): Véleményem szerint a család legfontosabb alapköve a SZERETET. A szülők egymást, gyermekeiket, de a testvérek egymást és szüleiket is szeressék! A szeretet mellett nagyon fontos a kölcsönös bizalom és őszinteség. Fontos az egymással való törődés, egymás megbecsülése, segítése, a családtagok közti összetartás. Szüleimmel és nővéremmel való viszonyom egyaránt nagyon jó. Szüleim mindenben, amiben csak tudnak, támogatnak, mellett állnak. Ügyes-bajos dolgaimat is bátran megoszthatom velük, s ők segítenek megoldani azokat. Testvérem és köztem csupán egy év korkülönbség van, ami szerintem sok tekintetben kedvezőbb mint a nagyobb korkülönbség. Nővéremmel nagyon sokat szoktam beszélgetni, bármiben segítünk egymásnak, odafigyelünk a másokra. Jóllehet néha akadnak köztünk kisebb összetűzések, mint minden egészséges testvérkapcsolatban, de ezeket mindig sikerül végül megbeszélni. Tudom, hogy rá épp úgy számíthatok, mint szüleimre, és persze nagyszüleimre is. Anyuval sokszor órák hosszat beszélgetünk, nevetgélünk, de apuval is sok mindent meg tudok beszélni. Nagyszüleim szerencsére nagyon kö-

(folytatás a következő oldalon)

(Családban élni jó...)

zel laknak hozzánk, így velük is gyakran találkozunk, sokat beszélgetünk, igen jó a kapcsolatunk. Idővel én is hasonlóan biztos és harmonikus családi életet szeretnék élni.

Tóth Tamás (18 éves): A család fogalma az utóbbi években szinte teljes mértékben átértékelődött. Véleményem szerint, ennek a háttérben az embert nyomorító fogyasztói társadalom áll. A legtöbb ember életének nagy részét a pénz hajhászása tölti ki. A fiatalok manapság nem szívesen vállalnak gyermeket, maximum egyet. Erre az szolgál indokul, hogy sok mindent föl kell adniuk az életükben: a szórakozást, az általuk megszokott életvitelt. Az meg sem fordul a fejükben, hogy egy gyermek mekkora örömforrás. Július közepén volt szerencsém segítőként részt venni a Táti Karitás csoport által szervezett gyermekhéten. Nagy élmény volt számomra, hogy a gyerekek mennyire meghálálták a törődést. Ezért érdemes élni, és nem az élet "féktelen élvezetért". Most még csak 18 éves vagyok, de az egyetem elvégzése és egy biztos anyagi alap megteremtése után nagy családot szeretnék alapítani. Az esztergomi Ferences Gimnázium tanulójaként érettségiztem májusban. Ezúton is szeretném megköszönni a ferences atyáknak és a gimnázium világi tanárainak fáradtságos nevelői munkáját, amelynek eredményeként én és jónéhány társam hasonló világnézetre tettünk szert. A Jólsten áldja meg a nagycsaládosokat!

A nyugdíjas parkért

A Nyugdíjas Klubban élt egy álom: egy „nyugdíjas park”. El is készült a vasút melletti kiserdőben. A nyugdíjas klub tagjai elkészítették a szalonnasütőt, négy asztalt, nyolc darab padot, nádtetőt állványokkal, a szalonnasütő mellé 16 db farönköt kaptunk. Gyakran összejöttünk beszélgetni, ének-próbára, szalonnát sütni. Családok is jártak ide. Sajnos ma már romhalmaz minden. A nádtetőt leégették, a padok nagy részét megrongálták, ellopták, a szalonnasütőbe belepiszkították, három darab WC-t törtek össze. Valójában mindent tönkretettek. Még kijárunk, de viszszük az ülőkéket, leterítjük az összefirkált mocskos asztal, a WC a távoli bokrok között van. Jó lenne, ha újra szép és rendezett lenne a „nyugdíjas park”. Jó lenne egy olyan WC, amit nem tudnak összetörni, fa anyag a padokhoz, hogy Tátnak egy szép tiszta színfoltja legyen ez a terület. Nagyon örülnénk, ha akadnának Táton segítőkész emberek, akik rendelkezésünkre bocsátanának némi építőanyagot, hogy újraépíthessük a nyugdíjas parkot.

A Nyugdíjas Klub nevében: Dóri Istvánné

Együtt, de hogyan?

A házasság egyik fő célja, hogy a házastársak – a férfi és a nő – kiegészítsék egymást. A házasságban élő férfi és nő válasz egymás kérdéseire, betöltői egymás hiányosságainak. Azt is tapasztaljuk azonban, hogy bármennyire is törekszünk rá, nem tudjuk egymást úgy kiegészíteni, ahogy szeretnénk. Emiatt aztán folytonos küzdelemben élünk. Érdemes meggondolni a következőket: Mindenkinek vannak olyan gyöngéi, hibái, amelyek alaptermészetéből következnek. Ezen lényegében nem tud változtatni, legfeljebb igyekszik kézben tartani, több-kevesebb sikerrel. Ha az ilyen ember szereti társát, neki fáj legjobban, hogy megint nem úgy sikerült, ahogyan szeretne volna. Tehát nem szabad bántani miatta! Vannak azonban aktuális, éppen most előforduló vétségek is, amelyek valami konkrét, alkalmi forrásból gyökereznek: rosszkedv, sikertelenség, múló ingerültség, stb. Ilyenkor megint nem érdemes nagy ügyet csinálni

belőle, hiszen nem ez a jellemző rá. Többet ér a megértés, elfogadás. Egyébként mindenki úgy van, hogy ha folyton korholják, emlékeztetik hibáira, egy idő után "begörcsöl", elkedvetlenedik, sőt – mert legjobb védekezés a támadás – el-lentámadásba lendül. Így azután kész a veszekedés. Ha azonban azt tapasztalja, hogy szeretettel viseltetnek iránta, sőt még mentő körülményeket is keresnek számára, akkor hamar kiengesztelődik, mi több, lelkiismeret furdalása lesz, és igyekszik változtani viselkedésén. Ha két ember igazán szereti egymást már az is oldani tudja a feszültséget, fájdalmat, ha azt látják, hogy a másik megpróbál küzdeni hibái, hiányosságai ellen. Ilyenkor azután, ha mégsem sikerül, a társa fogja megvigasztalni, nyugtatni, keserűségét föloldani. A párkapcsolatban felnőttként kell viselkedni, ahhoz, hogy a problémákat meglássuk és orvosolni tudjuk.

(Sebők Sándor: Együtt, de hogyan)

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.” (Mt 7,12.)
„Ne ítélkezzetek, hogy fölöttetek sem ítélkezzenek.” (Mt 7.1.)

Részletek Szent Istvánnak Imre fiához intézett intelmeiből

– Uralkodjál harag, kevélység nélkül, mindig békéltetőn, alázatosan és szelíden, szem előtt tartván, hogy minden ember egyenlő állapotú, és semmi sem emel föl úgy, mint az alázatosság, és semmi sem aláz meg annyira, mint a kevélység és gyűlölség. Ha békítő leszel, akkor királynak fognak mondani, és majd az összes katonák szeretnek, ha ellenben haragos, kevély leszel, akkor a vitézek bátorsága a királyi méltóság rovására lankad, és országod idegeneknek adatik.

– Amikor a különböző országokból vendégek jönnek, olyankor különböző nyelveket és szokásokat, különböző tanokat és fegyvereket hoznak magukkal, melyek mind a királyi udvart ékesítik és fölmagasztalják, s megfélemlítik a kívülről jövő magahittséget. Azért parancsolom neked fiam, őket jó akarattal tápláld és tisztességesen tartsad, hogy nálad szívesebben lakjanak, mint bárhol másutt lagnának.

– Ha bölccsekkel haladsz, bölcs leszel, ha ostobák közé kerülsz, társuk leszel.
– Légy türelmetes mindenki iránt, nem csak a hatalmasok, hanem a tehetetlenségben szenvedők iránt is.

– Légy pedig erős, hogy téged a jó szerencse elbizakodottá ne tegyen, de gonosz sors se tudjon megtörni.

– Légy mértékletes, hogy érdemtelen kegyetlenséggel senkit meg ne büntess vagy szidalmazz.

– Légy szelíd szívű, hogy az igazság ellen soha se tusakodj.
– Légy tisztességtudó, hogy szándékosan soha senkit meg ne szégyeníts.
– Légy szemérmes, hogy a bűnös gerjedelmek minden mocskát, mint a halál fertőjét elkerüljed.

– Javallom neked, én drágalátos fiam, hogy ha a királyi koronát megbecsülni kívánod, az apostoli és katolikus hitet olyan szorgalommal és vigyázattal tartsd fenn, hogy minden Istentől neked allatvalóul adott példaképe légy.

Nemzeti ünnepünkhöz augusztus 20-ához kapcsolódó Kultúrházi programok:

aug. 18. szerda 14 ó Nyugdíjas találkozó a Kultúrházban

aug. 18. este 7 ó „Erdély kövei” Ungvári Mihály festőművész kiállítása. Megnyitja Szenes Lajos polgármester. Ünnepi zenei műsor: Szabó Magdolna ének, Valus Gábor zongora. Valus Ádám hegedű